529 F786ა 7192
№ 3305
51
ეროვნული ბიბლიოთეკა

წელიწადი 2-რე № 4

ორშაბათი 5 თებერვალი 1918 წ.

რედაქტორი:
კატო მიქელაძე

გამომცემელი
ინტერპარტიული
ქალთა ლიგა.

ხმა ქართველი ქალისა

რედაქციისაგან.
კანტორა ღია დილის 9 საათ. 3 საათამდე. ავტორის მიერ ხელმოუწერელ წერილებს რედაქცია არ დაბეჭდავს.
რედაქციის მისამართი: ქ. ქუთაისი პუშკინის ქ., № 12, სახლი მეიშვილისა შესასვლელი ჭიშკრიდან ეზოში.

ფასი 20 კ. | ყოველკვირეული საპოლიტიკო სამეცნიერო და სალიტერატურო გაზეთი | ფასი 20 კ.

თანასწორობა სქესთა წინაშე კანონისა!

მიიღება ხელის მოწერა 1918 წ.

სალიტერატურო, საპოლიტიკო და სამეცნიერო გაზეთ

1303

„ხმა
ქართველი ქალისა-ზე

წლიური ფასი გაზეთისა 12 მანეთი ნახევარი წლით 7 მანეთი

სამი თვით 4 მანეთი ერთი თვით 1 მან. 30 კაპ.

ქ. ქუთაისში ხელის მოწერა შეიძლება:

რედაქციის კანტორაში პუშკინის ქ. № 12. ქეთო მარუაშვილთან [illegible] ქ. საკუთარ [illegible] გიორგის ძე სვანაძესთან. **ქ. სამტრედიაში**: ნოე კალანდაძესთან ფოსტა ტელეგრაფის კანტორაში. **ქ. გორში**: „მანდილოსანთა“ საზოგადოების ბიუროში ერთობის ქ. **ქ. თბილისში**: ეკატერინე გრიგოლის ასულ მესხთან красногорская № 31, ნინო ტყეშელაშვილთან Арагвинскій пер. № 6 ტერენტი გიორგის ძე სვანაძესთან და შალვა იასონის ძე მეგრელიშვილთან ამიერ კავკასიის საფერშლო სკოლაში, მარიამ ჰრელაშვილთან, ეპარხიალურ სასწავლებელი დარია ახვლედიანთან გოლოვინის პროსპექტი აფთეკა ახვლედიანისა.

ფული უნდა გამოიგზავნოს რედაქციის მისამართით ქ. ქუთაისი პუშკინის ქ. № 12, რედაქტორი კატო მიქელაძე.

ამიერ-კავკასიის სეიმი.

10 თებერვალს იწვევენ ამიერ-კავკასიის სეიმს, რომლის შემადგენლობა წმინდა პარტიულია და სადაც მენშევიკები დიდს უმრავლესობას შეადგენენ.

როგორც აღნიშნული იყო ჩვენს გაზეთში ქალთა ორგანიზაციებს, როგორც ასეთს იქ თავისი წარმომადგენელი არ ეყოლება. და რამდენათაც არ გაადიდონ რიცხვი ხალხის წარმომადგენელთა ის ქალთა კავშირზე არ გავრცელდება. და არ გავრცელდება, მისთვის, რომ მენშევიკებმა ყოველი ღონე იხმარეს, რომ ამ უდიდეს ისტორიულ დროს ქალების ძალა დაექუცმაცებიათ. მენშევიკები, რომლებიც დღეს ამიერ-კავკასიის მმართველობის ფორმის შემუშავებას ბურჟუაზიულ კლასთა წარმომადგენლებთან ერთად აპირობენ, ქალებს რევოლიუციის დაწყებიდან ამას ჩასჩიჩინებდენ, რომ მუშა და ბურჟუა ქალების შეთანხმება უფლებრივ საკითხში, რომელიც ორივესათვის ერთნაირად გათელილია, „შეუძლებელია“-ო. მენშევიკებმა ყოველი ღონე იხმარეს, რომ თავიანთ ფრაქციის გარეთ არ გადაედგა მათ თანამოაზრე ქალებს არავითარი ნაბიჯი. და იმ დაპირებით, რომ ქალებს ისენი სრული სწორუფლიანობით შემოსავდენ, მათი ამხანაგი ქალებიც სდუმდენ და არ ფიქრობდენ, რომ საჭირო იყო საკუთარი კანდიდატის წამოყენება დამფუძნებელ კრების არჩევნეში, თავიანთი სპეციალური დედაკაცების ინტერესების დასაცველად. ქალების ჯგუფ-ჯგუფად დაყოფამ შეუძლებელი გახადა საერთო ქალთა ორგანიზაციის შექმნა ჩვენში და მით დამფუძნებელ კრებაში ქალთა წარმომადგენლის გაყვანა. მენშევიკებმა ამიერ-კავკასიაში ქალებს თავს მოახვიეს ბოლშევიკური ტაქტიკა, იმ ერთად ერთი მიზნით, რომ ქალთა საკითხს ჩვენს ქვეყანაში სერიოზული ყურადღება არ ჰქონოდა მიქცეული.

ვნახოთ, როგორ შეასრულებენ თავიანთ დაპირებას მენშევიკები. დააკანონებენ თუ არა ამიერ-კავკასიის სეიმი ქალთა აქტიური და პასიური ხმის უფლებას და სქესთა სრულ სწორუფლებას თუ არა, ამას მომავალი დაგვანახებს. ჩვენ კი ვიტყვით, თუ რომ ქალებს თავიანთი იმედები არ გაუმართლდათ და როგორც მოსალოდნელია მენშევიკებისაგან, ისენი ყურულზე გაცურებული დარჩენ, იმ ბოლშევიკურ ტაქტიკას, რომელიც მენშევიკებმა დედათა სქესში შეიტანეს ჩვენს ქვეყანაში, ქალები მარტო თავიანთ სქესში არ გაატარებენ. ის ორთავე მხრით მჭრელი გამოდგება და ,თუ ეს მომავალში მენშევიკებს არა სასიამოვნოთ დაურჩესთ პასუხი და ბრალი თავიანთ თავს მოკითხონ, რადგან თუ დღეს შეუძლებელია ქალების თანამშრომლობა ერთად, მათვის საერთოთ გათელილ და დამონებულ ადამიანურ და მოქალაქურ უფლების აღსადგენათ, მით უფრო შეუძლებელი იქნება იმავე ქალებისათვის ბურჟუაზიული კლასთა მმართველობასთან შერიგება, რომლიდანაც ისენი გამორიცხული იქნებიან.

ქუთაისის რევოლიუციონურ მსაჯულთა სამართალი.

29 იანვარს, ს.-დ. პარტიამ გაასამართლა თავისი ყოფილი წევრი, ახრანკის ჯაშუში სტუდენტი კოლია რამიშვილი და ვინმე ჩაქვაძე. ორთავე დაქირავებული პრავაკატორები, ორთავე ვერცხლის მოყვარე გამცემლები! გაასამართლეს და გაანთავისუფლეს კიდეც. ამასთან ისეც უნდა აღვნიშნოთ, რომ მოქალაქურად ორთავე მკვდრებს ხელახლა სამოქალაქო სიკვდილი მიუსაჯეს და ამით ვითომ ფერი შეუცვალეს მათ ვინაობას.

ამ ორი კვირის წინათ ამავე სასამართლომ გაასამართლა ex-პოლიცმესტერი მოხუცი ლ. მახარაძე. კაცი, რომელიც აგერ ერთი წელიწადია რაც დატყვევებული ყავთ. მიუხედავათ იმისა, რომ არც ერთი ბოროტმოქმედება, რომელსაც მას აბრალებდენ ვერ დაუმტკიცეს. მაზე გაავრცელეს სხვა და სხვა სენსაციური ხმები, რომ ის დიდი მექრთამე იყო და 70 ათასი მანეთი ბანკებში აღმოუჩინეს, რომ მას სარდაფებში მრავალი გადამალული შაქარი და პურის ფქვილი უნახეს, რომ ის გუბერნატორ გუდოვიჩს რევოლიუციის დასამარცხებლად და ნიკოლოზის ტახტზე ასაყვანათ ჯარს სთხოვდა და სხვა და სხვა. არც ერთი ეს ბრალდება არ გამართლდა და უარყოფილიც იყო გაზეთის საშუალებით. მიუხედავათ ამისა ის მაინც ციხეში ზის, მაშინ როდესაც ჯაშუშები გაანთავისუფლეს. ჩვენ არა ვართ მომხრენი შურის ძიებისა და ყოველი შემწყნარებელი მიგვაჩნია ღირსად პატიებისა. მაგრამ არ შეგვიძლია ისეც არ აღვნიშნოთ, რომ თუ შესაძლებელია მოღალატე ამხანაგის პატიება მით უფრო შესაძლებელია დამარცხებული აშკარა მოწინააღმდეგის პატიებაც. პოლიტიკურ მებრძოლთათვის მახარაძე მანამდე წარმოადგენდა საშიშროებას, სანამ ის შემოსილი იყო პოლიცმესტერის უფლებით და იცავდა და ემსახურებოდა ძველს მთავრობას, თუმცა ისეც ვიცით, რომ ის არც ისე დაუზოგველათ და სასტიკათ ექცეოდა პოლიტიკურ დამნაშავეთ, როგორც ამას დღეს აზვიადებენ. დღეს ჩვენ წინა სდგას არა პოლიცმესტერი, არამედ სამსახურიდან უჯამაგიროთ და უპენსიოთ გადაყენებული, ყოველ ძალაუფლება დაკარგული, მოხუცებული, დატყვევებული ადამიანი. და როცა ერთი წლის ტყვეობის შემდეგ ეს ადამიანი წარუდგა ქუთაისის რევოლიუციონურ სამსჯავროს, ნაცვლად განთავისუფლებისა ის ხელახლა ციხეში გაგზავნეს, მაშინ როდესაც პრავაკატორებს, ჟანდარმებს და ავაზაკებს ქრისტიანული კაცთმოყვარე ლმობიერი, გულჩვილობით გადახედეს და ცოდვები შეუნდვეს და ტყვეობიდან გაანთავისუფლეს. ჩვენ გვიკვირს და ვერ გაგვიგია რა არის მიზეზი ერთ მხრით ასეთი სისასტიკისა და მეორე მხრით ასეთი სათნოებისა? ნუ თუ ამდენს ცოდვილში ყოფილი პოლიცმესტერი ყველაზე უფრო ცოდვილია? ჩვენც ეს არ გვჯერა და მით არც არაფერი გვესმის ქუთაისის რევოლიუციონურ მსაჯულთა სამართალისა. დამარცხებულ მოწინაღმდეგეზე შურის ძიება, რამდენათ შეეფერება რევოლიუციონურ და პოლიტიკურ მებრძოლთა თავმოყვარეობას ამაზე ჩვენ არას ვიტყვით და თვითვე იგულისხმონ, თუ რომ მათ

მოხუცებული კაცის ტანჯვა აკმაყოფილებთ. **რევოლიუციონერკა.**

საუბარი ქალიშვილებთან.

დღეს, დებო განსაკუთრებით თქვენთან უნდა ვისაუბრო.

დღეს განსაკუთრებით მინდა ვიმსჯელო იმ უფლებებზე რაც თქვენს ხელთ არის და რის მოხმარება უმრავლესობას თქვენთაგანს არ შეუძლია. ამ უფლებებსაც უხეში ძალა, სატანა ამა ქვეყნისა თქვენ გართმევს და ისედაც მონებს უფრო გიმონავებს.

დებო, დღეს თქვენს წინაშე საუბრობს მოპირდაპირე სქესის წარმომადგენელი, რომელმაც განიცადა თავის არა ადამიანური მოქმედება ქალებისადმი და რომელმაც ჩაიხედა თავის სქესის, მამაკაცების ბოროტ გულღვიძლში, ამოიკითხა ის გაიძვერული გრძნობები და შიამსო მითაც, რაც მასაც განუცდია.

ამისათვის მან განიზრახა ყოველივე ის რაც დედაკაცს ამცირებს და მონათ ხდის—დაგმოს, მას ფარდა ახადოს თუნდ მას ამისათვის სასტიკი სასჯელი მოელოდეს და დამცირება, გაუთვალწინოს თავის დებს.

სწორედ ჩემი სიტყვა ეკუთვნის მამაკაცს და მინდა შეგეკითხოთ, რა არის მამაკაცი?

ყველა თქვენთაგანი იტყვის, რომ რა სულელური კითხვა არისო, ვინაიდან მამაკაცი ადამიანია. ეს მართალიც არის, ვინაიდან ყველა მონას დამმონავებული ადამიანად მიაჩნია.

და მე კი, როგორც მათი სქესის წევრი, თამამად შემიძლია ვსთქვა, რომ მრავალი მამაკაცი ადამიანი არაა, არამედ არაადამიანია, ვინაიდან ადამიანი მონობის წინააღმდეგი არის და უკანასკნელიც მაშინ იქნება ადამიანი თუ მან შეიგნო თავის დანაშაული მონებისადმი (ქალებისადმი).

თუ ოდნავ თვალს გადავავლებთ ამა თუ იმ მკვლევარის აზრებს, ბევრ გვარ ცნობებს გვაძლევს ქალების თეთრ მონებათ გახდისათვის, მაგრამ არა ნაკლები წილი უდევს ამ გაიძვერულ მოქმედებაში ახალგაზრდა მოხეტიალე ყმაწვილებს უბრალო ყანის მუშიდან დაწყებული უნივერსიტეტამდე.

ყველა მათგანს „სიყვარული“ აკერია ენაზე და სწორედ ეს „სიყვარული“ ხდება ის ქსელი, რომელშიაც ქორფა ახალგაზრდა სიცოცხლით სავსე ქალიშვილი ებმება და ბოლოს ქუჩაში ვარდება. არ იფიქროთ, რომ მე სიყვარულს ვგმობდე, არა. მაგრამ თქვენ გეკითხებით: არა ადამიანს სიყვარული შეუძლია?

და თუ, რისთვის გაივსო ეს ქუჩები სიყვარულით მოხიბლული ქალებით? როგორც ვხედავთ ეს „სიყვარული“ ხაფანგი ყოფილა ქალიშვილებისათვის, რომელიც მას „აუბედურებს.

აქ მე გიამბობთ პატარა შემთხვევას. ეს იყო ჩემს მოწაფეობის დროს კვირა საღამოს № ქალაქში, როდესაც მუზიკა გრიალებდა, როდესაც ყველა სიცოცხლით სტკბებოდა, სიამოვნობდა, სეირნობის დროს შემთხვევა მომეცა თუთხმეტ ქალიშვილებისათვის მიმეცა ფიცი სიყვარულისა.

ჩემმა გაიძვერულმა მოქმედებამ, პრანჭვა გრეხამ, რევოლვერის მკერდში დამიზნებამ, ვითომც თავს ვიკლავდი და სხვა და სხვა არა ადამიანურმა მოქმედებამ ყველაში, თუ არა, რამოდენიმეში თანაგრძნობა აღძრა.

და როდესაც ისინი იმ მშვენიერ ღამეს ძილს იფრთხობდენ ჩემზე, მე გულ ალმა ვიწექი, მაღლა ჰერს მივშტერებოდი და იმ საშვალებას ვეძებდი, რომელიც მეორე კვირას გამომადგებოდა, რომ რამე ნაირად ქალიშვილები ჩემს სატანისებურ კლანჭებში გამომეჭირა. გათენდა მეორე კვირა. ეს უქმი დღე ჩემთვის სამოთხე იყო მით უმეტეს, როდესაც საღარბაზო ბარათიც მივიღე, ამა და ამ „პატიოსან“ კეთილ-შობილო“ „ადამიანსო“.

საღამოზე ხალხი აუარებელი იყო. ყველა ჩვენებურად ,,ადამიანურად'' დროს ვატარებდით. ჩვეულებისამებრ ამ საღამოზე სამ ქალიშვილს პირობა მივეცი და დავმშვიდდი, ვინაიდან ეს ჩვეულება სენათ მქონდა გადაქცეული.

საზოგადოთ როგორც იციან და მით უმეტეს ამ საღამოზე საპირფარეშო ოთახში შედიოდნენ ქალიშვილები. თუ ტანსაცმელს ისწორებდნენ, თუ ოფლიდან გადარეცხილ ფერ-უმარილს იცხებდნენ და ზოგიერთნი სიყვარულზე მსჯელობდნენ. შემთხვევა მომეცა შემდეგისათვის ყური მომეკრა.

— ოხ! ნუღარ მეტყვი, მეც მიყვარს და მასაც უყვარვარ, ისეთი გულწრფელი სიტყვა მომცა, რომ შეუძლებელია ჩვენი დაშორება.

— ვინა, ვინა! რას მიმალავ? დაეკითხა მეორე.

— ვინ და №.

— რაო, როგორ შენ პირობა მოგცა და მე კი...... ეს შეუძლებელია, მაგის არ დავიჯერებ. ცნობის მოყვარე ქალიშვილები ერთად შეგროვდნენ და აღმოჩნდა რვა ქალიშვილები, ერთ და იმავე ბადეში გაბმულნი. მე კი ჟრუანტელმა გამიარა ტანში და ვფიქრობდი ყოლიფერი ყოლიფერია, მაგრამ ამ საღამოს დამეკარგა დროს ტარება და სწორედ განცვიფრებაში მოვედი, როდესაც ქალიშვილები ერთი მეორეს აჰარბებდენ და ლამობდენ ჩემი გულის მოგებას.

ეხლა ეს შემთხვევა თვალწინ მიდგას, მიდგას ეს არა ადამიანური საქციელი და ვერ გამოვრკვეულვარ, მაშინ როდესაც მე მეკუთვნოდა ბოიკოტი, რომ ჩემი არა ადამიანური მოქმედება ყველას გაეგო. მე შესამჩნევი დრო გავატარე და ნასიამოვნევი სახლში დავბრუნდი.

აქ პირობა იყო, რასაც რა თქმა უნდა მოყვება არა სასურველი შედეგი, რომელსაც შეუძლია ქალიშვილი ქუჩაში გააგდოს, მაგრამ არის შემთხვევა კიდევ უარესი. მაგალითად ერთი გაიძვერათაგანი ერთ პირობას აძლევს, მას ართმევს იმას, რითაც ყველა ქალიშვილთაგანი ამაყობს.

ამას ეს ვერანა სტოვებს და მეორეს დაეძებს, რომელსაც პირველის ბედი მოელის და ასე ამ რიგათ ხდება მის პროფესიათ, რომელსაც რამოდენიმე ქორფა ახალგაზრდა, სიცოცხლით სავსე ქალიშვილები ეწირება.

რას ვხედავთ ამ შემთხვევაში?

თქვენ დებო, არ ვიცი და მე ჩემი დაკვირვებით ქალიშვილი ქალიშვილს მხარს არ უჭერს. არამც თუ უჭერს საკმარისია რომ რომელიმ გაიძვერა ,,რაინდმა'' ამისთანა „სასახელო“ სახელწოდება მიიღოს, რომ მის ირგვლივ რამოდენიმე ქალიშვილებმა თავი მოიყაროს. შეიძლებ ფიქრობდეთ დებო, რომ ამას თავის თავად მოელის ბოლო?

არა, ეს არ შეიძლება— მანამდის სანამ თქვენს შორის მჭიდრო ძაფ არ გაიბმის.

ყველა თქვენთაგანი ამ შემთხვევაში ერთი მეორეს მოსისხლე მტერნი ხართ, მაშინ როდესაც თქვენს შორის უნდა იყოს ღური დაურღვეველი სოლიდარობა.

ქალი და აჩრდილი.

(1 მოქმ. პიესა დ. ახვლედიანისა).

სახე ტანჯული უძილო ქალი თეთრ ტანისამოსში გამოხვეული განთიადის დროს გამოდის. ის თითქო ბრმა არისო, გზას ძლივს იკვლევს. მზე ამოსვლას ლამობს. ქალი ჯვარადინ გზაზე შეჩერდება, სადაც სდგას დანგრეული ტაძარი. ისმის სადღესასწაულო ზარის რეკა. ქალი შემკრთალი ყურს უგდებს მას. ისმის ყიჟინი და სიმღერა. გაისმის ყვირილი: „საქართველოს თავისუფლებას გაუმარჯოს“, „გაუმარჯოს განმანთავისუფლებელს დიდს რევოლიუციას!“ ამ დროს ქალი ხელებს აღაპყრობს და მთელი თავისი გრძნობით ლაპარაკობს. თეთრს ღრუბლებში გამოჩნდება ქრისტეს აჩრდილი. ბოლოს შემოდის ვაჟი, ქულაჯა აცვია და შეიარაღებულია.

მომქმედნი პირნი:
ქალი
აჩრდილი.
ვაჟი.

ქალი. ჰაა, როდესაც მონის ჯაჭვს წყვეტს სამშობლოვ ჩემო, წამებულო უსამართლობით! შემოგავედრი ბედსა ჩემსა და გთხოვ ისმინო ჩემი ცრემლები, ჩემი ვედრება. სიცოცხლე ჩემი არა რა არს, დამცირებული. მიზანი ჩემი ტყვეთ მყნილია, ძალადობითა. და სიყვარული მოწამლული, დამცირებული... ნეტავ რად, რისთვის? ვინ წამართვა თავისუფლება? სად გაქრა იგი ნეტარების გრძნობა ფიქრები? სულს თავისუფალს ვინ დაადვა ეგ ბორკილები? (ფიქრობს) ბუნებავ, შე რომ მეც ჩამიდგი სული ყოფნისა და შემაყვარე გაზაფხული ყვავილოვანი? გახსოვს, როდესაც უდარდელი, თავისუფალი, მინდვრათ ვკონავდი ყვავილების თაიგულებსა? ჰოი რა გრძნობით, ლაღი სულით მაშინ ვიმღერდი... მახსოვს, თვალ-ლუჯა გაზაცხულის წყნარსა საღამოს შენს ხავერდ მოლზე მე დავდევდი ციცინათელას, რომ დამეჭირა უცხო სხივი ჩემი ოცნების... ეს შენ გეძახდა ჩემი ნორჩი ახალგაზრდობა. ყვავილთა შორის შენი სახე მელანდებოდა! დღეს სადღა არის ზე-წარმტაცი იგი ოცნება? დანგრეულია სიყვარულის წმინდა ტაძარი! მაგრამ ვინ დავგმე? ან ისეთი რა დავაშავე, რომ მონათ მთვლიან, დამცინიან რადგან ვარ ქალი! (ფიქრობს და შემდეგ) ჰო განგებაო, ნუ თუ შენით მე გავხდი მონა? მაშინ რად მომეც მე ეგ სწრაფვა და ლაღი სული? მისთვის რომ დამგმონ ღვთაებრივი ჩემი ზრახვანი და გულს ჩამიკლან მიზანი და ზე-სიყვარული? ნეტავ რად რისთვის? მონის მონათ მე ვინ მაქცია? მე გული მიწუხს, სული შფოთავს, გრძნობა დუნდება, რომ დღენი ჩემი უჩინარი ასე ბნელდება! (დასუსტებული ქვაზე დაჯდება და ფიქრობს) და შენი მცნებაც ამას ამბობს, ჰო მაცხოვარო, რომ ქალი იყოს დაცემული და სამოწყალო? ჰაა, მძიძგნიან როგორც ლეშსა საგანს უსულოს და როცა მინდა დავიახლო მე შენი სახე, მიზანი, წმინდა საკანში მსვამენ და სხვა და სხვა საკენკს მიყრიან, თითქო ერთგულნი მოწიწებით ზრუნვენ მივლიან. თან მიბრძანებენ ვიყო ნაზი, ვიყო კეკლუცი რა ენადვლებით მოკვდე სულის ტკივილებითა, ოღონდ თვით დასტკბენ ხორციელი ავის ვნებითა.

ასე უმიზნოთ ვქრები მონა დამცირებული... შენ სდუმ არ გესმის ჩემი ცრემლი ჩემი გოდება!.. ჰოი სამშობლოვ, გუშინ ჩემებრ ტანჯული მონავ, თავისუფლება მეც მარგუნე გამიზიარე! შემოაცალე ჩემს უმწეო სულს ბორკილები დაანახე დედამიწას ჩემი სიმართლე!.. გემუდარები აღმისრულო მე ეგ ვედრება! დახე ჩემს ტანჯვას, მეც შვილი ვარ შენგან შობილი. დამხსენ მონობას, მეც მარგუნე შვილის უფლება, მით დაგამშვენებს ეგ ბრწყინვალე თავისუფლება! არავის ესმის ჩემი ცრემლი, ჩემი გოდება!.. (მწარედ ჩაფიქრდება. ერთხანს სიჩუმეა).

აჩრდილი. დიდი ხანია მესმოდა კვნესა, ხნა იგი მთხოვდი მე სიბრალულსა. შენა ხარ იგი? რა გაწუხებდა? ვინ დაგიშავა ადამიანსა? (ქალი საამური გაკვირვებით ნელ-ნელა ფეხზე სდგება).

ქალი. ჰო, მაცხოვარო, ვიცან ხმა შენი, მსურს გეამბორო, არ შემწევს ძალი! მინდა დავეცე შენს წინ ქვითინით, მაგრამ ვერ გხედავს ტანჯული თვალი! კვნესა მწუხარე რაც მოგისმენია ის იყო ჩემი სულის ძახილი, ხოლო ნუგეშსა არ ვინ მეტყოდა, არ საით იყო იმედი ტკბილი.

აჩრდილი. დედამიწაზე, ცრემლ გასაშრობლად ხალხს მოვევლინე გავსწირე თავი! შურის და მტრობის აღმოსაფხვრელად მათ დავასწავლე კაცთ სიყვარული. დღეს ბორკილები ვინღამ დაგადო, ვინ დაატყვევა ეგ შენი სული?

ქალი. ადამიანის ძალმომრეობამ, ვინც წარიხოცა გულს სიბრალული.

აჩრდილი. ვინ არის იგ რისხვა წყეული?

ქალი. მამაკაცია ჩემი პატრონი, მეფეთ ქცეული ღვთით კურთხეული!

ჩემის ღრმა რწმენით ამ შემთხვევაში ყველა თქვენთაგანი ვალდებულია ამ დროს მხარი დაუჭიროს იმ ტანჯულ დას, რომელიც გაიძვერამ შეიწირა და არა თვით თქვენ ჩავარდეთ იმ მდგომარეობაში.

თუნდ ავიღოთ იმისანა შემთხვევა და ვსთქვათ ,,გაგიდომა'' ბედმა მას წაყვა ცოლად, და ამ შემთხვევაშიც ვერ შორდები სიტყვას „მოღალატეს“ და ჩემის ღრმა რწმენით, ის ვინც სხვის უბედურებაზე თავის ბედნიერებას აგებს, მოღალატე არის, მას არავითარი გასამართლებელი საბუთი არ აქვს.

ყველა თქვენთაგანმა იცის ამა თუ იმ ვაჟბატონების სულის კვეთება, ზნე ჩვეულება და თქვენი მტკიცე ორგანიზაციულ ბოიკოტს შეუძლია ის დასცეს, მას ადამიანურ ფარგლებში მისცეს ბინა.

და იცით დებო, თუ რა არის ბოიკოტი, მით მეტი ყმაწვილ ახალგაზრდა კაცისათვის ქალებისაგან?

ეს ღვთის რისხვა არის, ეს მეხია, რომელიც მას ანადგურებს.

მერწმუნეთ დებო, როგორც თევზს არ შეუძლია უწყლოთ გაძლება, ისე ახალგაზრდას უქალიშვილოთ. ვინაიდან მამაკაცები ცხოვრებას სწვავენ მაშინ, როდესაც ქალები ცხოვრებას ქმნიან.

დებო, ეს დიადი ძალა ხომ თქვენს ხელთ არის? და მის გამოჩენას ვერც ვერავინ დაგიშლით!

დღეს ჩვენში ერთგვარი ნადირობაა ქალებზე მოდათ შემოსული. შორს გაიძვერებისაგან წამოსროლილი სიტყვა ,,სიყვარული''.

სასტიკი მსჯავრი მაცდუნებელთ!

დაიცავით საკუთარი და ერთიმეორეს დედაკაცური თავმოყვარეობა. ზიზღი იმ გაიძვერა ყმაწვილებს, რომლებიც სიყვარულის სახელით ლამობენ თითეული თქვენთაგანის ქუჩაში გადასროლას. **სელოს ძმა.**

ჟურნალ გაზეთებიდან

23 იანვრის ტელეგრამა № 17 უმაღლესი მთავარ სარდლიდან გამოგზავნილი ფოთის, ბათომის, თბილისის კომისართა სახელზე და და ყველას, ყველას, ყველას.

ამხანაგებო! საზავო მოლაპარაკება დასრულდა. გერმანელი კაპიტალისტებმა, ბანკირებმა და მემამულეებმა, რომელთაც ხელს უწყობენ დუმილით ინგლისისა და საფრანგეთის ბურჟუაზია, ისეთი პირობები წამოუყენეს ჩვენს ამხანაგებს საზავო დელეგაციის წევრებს ბრესტში, რომელზედაც ხელს ვერ მოაწერს რუსის დელეგაცია. გერმანიის და ავსტრიის მთავრობას სურს დაეპატრონოს მიწასა და ხალხს, რომლებიც დაიპყრეს იარაღის ძალით. რუსის სახალხო მთავრობა გლეხთა და მუშათა ვერ დასთანხმდება ამაზე. ჩვენ ხელს ვერ მოვაწერთ ისეთს ზავს, რომელსაც თანა სდევს მწუხარება, რანჯვა და შევიწროება მილიონი ისეთივე გლეხისა და მუშებისა. მაგრამ ჩვენ არ შეგვიძლია არც გაგრძელება ომისა, რომელიც გააჩაღენ მეფეებმა და კაპიტალისტებმა. ჩვენ არ გვსურს ვეომოთ ჩვენს მსგავს გერმანელ და ავსტრიელ მუშებსა და გლეხებს. ჩვენ ხელს არ ვაწერთ მემამულეების და კაპიტალისტების ზავს და დეე იცოდენ ეხლა გერმანიის და ავსტრიის ჯარის კაცებმა ვინ დენის მათ საომრად და რისთვის დენიან მათ. დეე იცოდენ, რომ ჩვენ უარსა ვყოფთ მათთან ომს. ამისათვის ჩვენი დელეგაცია თავის პასუხისმგებლობის სრული შეგნებით რუსის ხალხის და სხვა ქვეყნის დაჩაგრულ გლეხთა და მუშათა წინაშე ამა წლის 28 იანვარს აცხადებს შემდეგს: სახალხო კომისრების სახელით მთავრობა ფედერატიულ რუსის რესპუბლიკისა ამით აუწყებს მეომარ სახელმწიფოთა მთავრობას და ნეიტრალურ სახელმწიფოებს, რომ ის უარსა ყოფს ანექსიონურ ხელშეკრულობის ხელის მოწერას. რუსეთი თავის მხრით აცხადებს, რომ მას ომი გერმანიასთან, ავსტრო-უნგრეთთან, სათათრეთთან და ბულგარეთსთან შეწყვეტილი აქვს. ამავე დროს რუსეთის მხედრობას ეძლევა ბრძანება სრული დემობილიზაციისა ყველა ფრონტის ხაზებზე.

ხელს აწერს: თავმჯდომარე რუსეთის საზავო დელეგაციისა სახალხო კომისარი საგარეო საქმეთა **ტროცკი.**

დელეგაციის წევრები: ა. **ბიცენკო**, ხალხის კომისარი სახელმწიფო ქონებათა **კორელი**, **იოფე**, **პოკროვსკი**. უკრაინის ც. აღ. კ. **მედვედევი**. სახალხო კომისარი უკრაინის რესპუბლიკის სამხედრო საქმისა **შახრაი**. სეკრეტარი დელეგაციისა **კარახანი**.

უმაღლესი მთავარ სარდალი
კრილენკო.

29 იანვარი, 1918 წ.

ხელის მომწერთა საყურადღებოთ!

ვაცხადებთ ჩვენი გაზეთის ხელის მომწერთა საყურადღებოთ, რომ ვინც მდგომარე 1918 წ. გაზეთის ფული არ შემოუტანიათ დღეიდან მათ გაზეთი არ გაეგზავნებათ.

რედაქცია გაზეთ
„ხმა ქართველი ქალისა“.

ახალი ამბავი.

✖ ქუთაისის ინტერპარტიულ ქალთა ლიგის აღმასრულებელი ბიურო ამით აცხადებს წევრთა საყურადღებოთ. რომ ყოველ კვირა დღე დანიშნულია საზოგადო კრება საღამოს 5 საათზე ქალაქის სამკითხველოში.

✖ **ბოლშევიკები თბილისში.** ხმებია, რომ ბოლშევიკების ჯარმა თბილისის სადგური დაიკავეს.

✖ **შიმშილობა.** რაჭის მაზრის სხვა და სხვა სოფლებიდან გუბერნიის კომისარს თხოვნები მოდის: გახსნილი იქნას კრედიტი, რომ ჯარის კაცების ოჯახებს დახმარება მიეცეს რადგან ისენი შიმშილს განიცდიან.

✖ **ჭიათურა.** სავაათმყოფოს გამგე ექიმი ჯაფარიძე გუბერნიის კომისარს ატყობინებს, რომ ქალაქში უპურობაა და სავაათმყოფო ამსებულია ავათმყოფებით და პურის ფქვილი გამოგვიგზავნეთო.

✖ **უბედური შემთხვევა.** გუშინ ღამით თეთრ ხიდთან უცაბედათ რევოლვერი გაუვარდა ერთ მოწაფეს. ტყვია მოხვდა გიმნაზიელ ქათამაძეს რომელიც იქვე მოკვდა.

✖ **წითელი რაზმი.** ზუგდიდის მაზრის კომისარი ლატარია გუბერნიის კომისარს სთხოვს, რომ მის განკარგულებაში გაგზავნოს ერთი პრაპორშჩიკი წითელი გვარდიის გასაწრთვნელათ.

ქალები და კოოპერაცია.

ამ დიდმა საერთაშორისო ომმა ბევრი ნაკლი და უწესრიგოპა გამოაშკარავა ჩვენს საზოგადოებრივ ცხოვრებაში. ამ ნაკლთა შორის პირველი და თვალსაჩინო ადგილი უკავია ჩვენი კოოპერატივების ცალმხრივობას და მის მიერ გამოწვეულ უხერხულობას.

როგორც მოგეხსენებათ, ჩვენს კოპერატიულ დაწესებულებაში დღემდი მსახურობენ მხოლოდ მამაკაცები, ქალები კი ძალიან ნაკლე-

---

აჩრდილი. მეფობა არის მხოლოდ სულისა და არა კაცის ღვთით მოვლენილი! ღმერთი სულია ადამიანის და უნდა იყოს ამაღლებული.

ქალი. მამაკაცი კი მონას მოითხოვს საუკუნეთა განმავლობაში და ჩვენც მათ ნებას ვემორჩილებით და ვჩიავდებით ამ მონობაში!

აჩრდილი. (ჩაფიქრდება) მეგონა მოვსპე მე იმათ გულში ავი სურვილი ბატონობისა!

ქალი. არა, უფალო, ადამიანმა დღეს გაიჩინა კერპი ფულისა.. შექმნა უფლება საკუთრებისა და მთელ სოფლიოს ეპატრონება. ზღვაცის ქვეშეთი ხმლით დაიპყრო და გაიჩინა ურიცხვი მონა და იმათ შორის ყველაზე მეტად დამცირებული თეთრი მონები ბნელში დაძრწიან ვითა ლანდები, ყველდგან დევნილი, ანაძულები.

აჩრდილი (დაფიქრებული მცირე პაუზის შემდეგ) აქ მორჩილობით ვერას გააწყობ, გაბედულობა, ბრძოლა გჭირია!

ქალი. როგორ ვიბრძოლო, როდესაც ჩემს გულს კაცთ სიბრალილი, შველა სწყურია.

აჩრდილი. ვინც სულის სიკვდილს შეურიგდება, ხამარადისოთ უბედურია!

ქალი. სხვა გზა არ არის?!

აჩრდილი. ისევ მონობა! და თუ რომ გინდა თავისუფლება უნდა მიიღო ტანჯვაც ბრძოლისა და აღადგინო შენი უფლება!

ქალი. მე ხომ დედა ვარ, დედა მშობელი და ვითა ძალმიძს სიყვარულისა და სათნოების გავხდე მგმობელი?

აჩრდილი. დედა იქნები იმათვის, ვინაც შენში იგულვებს ღვთაებრიობას და შენი შვილიც იგი იქნება, ვინაც უარყოფს შენსა მონობას!.. აღსდექ, გამხნევდი! გაიძლიერე ნებისა ყოფა, ძალა ცოური. შეუკავშირდი შენებრ დაჩაგრულთ, ჰქონდესთ ერთობა და სიყვარული!. (აჩრდილი ქრება).

ქალი (თანდათან ფხიზლდება და შემდეგ გაბედულად). მაშ, ბრძოლა რწმენით, სიყვარულითა, განახლდეს სული, ამაღლდეს ნება! გონების მჭრელი მახვილი ხელში და გულში წმინდა თავისუფლება! (ვაჟი მას ყურს უგდებს).

აჩრდილი (გარედან). მაგ იარაღით ვერვინ ვერ დაგძლევს, აღგისრულდება სურვილი, ნება!

ვაჟი (შემოდის შეიარაღებული. მას აღშფოთება ეტყობა). შენა გსურს გახდე ჩემდა ტოლადა? ფუჭი ოცნებით ნუ დაითვრები! თუ ბრძოლა გინდა მოდი მებრძოლე, თორემ ნებით კი ვერას გახდები.. ჰაა მახვილი, მე თვითონ გაძლევ (ხმალს აწვდის) მოდი ვიბრძოლოთ, თუ ხარ გმირთ-გმირი!.. ვნახოთ ჩვენ ომში ვინ გაიმარჯვებს და ვინ დარჩება გულ განგმირი!.. თუ გაიმარჯვებ? შენ ამაღლდები, მე კი დავრჩები მონად და ჩირად და მეც შენსავით გადავიქმნები და ავიკიდებ სიცოცხლეს ჭირად.

ქალი (მხნეთ და ირონიული სიცილით) ხა, ხა, ხა, ხა! გეტყობა, ქალის სისხლიც გწყურია!.

ვაჟი. მამათგან ვიცით, ვინაც უსისხლოთ თავს ვერ დაიცავს უბედურია!

ქალი (სიბრალულით) მისთვის მიყვახართ სასაკლაოზე! მაგრამ მახვილი მე არ მჭირია. განა სიცოცხლე მისთვის მოგვეცა, რომ დაგიბნელდეს სინათლე მზისა? თუ გსურს იხმარო ჩემზე მახვილი აღსრულდეს შენი ბოროტი ნება. მაგრამ იცოდე მით ვერ შემაკრთობ, ან სიკვდილი, ან თავისუფლება!

ვაჟი (აღელვებული) ვერ შეგაშინებ?

აჩრდილი. ხა, ხა, ხა, ხა, ხა, ხა, ხა!

ვაჟი. ვინა ხარ შენა, რას დამხითხითებ? მე ჩემი ტანჯვაც მიშფოთებს სულსა. შენ კიდევ შხამით კვლავ გულსა მივსებ, გავხარ ჯოჯოხეთს ავსა და კრულსა.

აჩრდილი (შემოდის და ვაჟს მიაჩერდება) კაცს მხეცად ქცეულს აგრე გეჩვენო დიდათ არ არის გასაკვირია! მაგრამ მე მაინც მინდა ვიცოდე, რაშია შენი გასაჭირია? (ვაჟი რა დაინახავს ქრისტეს სახეს შეკრთება).

ვაჟი. მე მტანჯავს ქვეყნის უსამართლობა, მინდა სიცოცხლე, თავისუფლება. მე მინდა ხალხის ძმობა ერთობა, საყოველთაო თანასწორობა.

აჩრდილი. სტყუი! შენ გინდა მხოლოდ თვით-ბატონობა! როგორ ვიწამო, რომ შენ გწყუროდეს ქვეყანა იყოს თავისუფალი, როცა ამავე დროს გავიწყდება შენგან უფლება აყრილი ქალი?! შენ ეტრფი ხორცის თავისუფლებას. სულით ხარ მონა, სუსტი, ლაჩარი, ვნების წყვდიადში მოხეტიალეს არ გაგეღება შვებისა კარი!.. განა ეგ ქალი შენებრ არ არის ავ-კარგიანი ადამიანი? რა უფლება გაქვს იგი დასჩაგრო, ჩაუკლა სწრაფვა მაღალ-ზნიანი? ქალი არ არის შენი მშობელი, შენი აღმზრდელი, მაცოცხლებელი? რათა ხარ მისი უმანკო სულის უარმყოფელი, ურცხვი, მგმობელი? გინდა დამყარდეს ქვეყნად სიმართლე და შეიცვალოს შენი სვებედი? გარეცხე გული გესლით ავსილი შურის და მტრობის წინამორბედი!

ბათ იღებენ მონაწილეობას ამ დაწესებულებათა მოქმედებაში, თითქოს შევრიგებოდეთ იმ აზრს, რომ კოოპერაცია მათი საქმე არ იყოს.

ამ ჟამათ, როცა ომმა მოაშორა საოჯახო საქმეებს მამაკაცთა მრავალი მუშა ხელი, როცა კოოპერატივებს გამოგლიჯა დიდი ძალი წევრები და ხელმძღვანელნი—კოოპერაცია დიდი საფრთხეს განიცდის. სადაც ომამდი ორი—სამი ხელმძღვანელი იყო, იქ შეიძლება ეხლა ერთი დარჩენილიყოს. სადაც ორი სამი საუკეთესო მოანგარიშე იყო, იქ ვერ პოულობენ ისეთ ვინმეს, რომ ცოტაოდენი ანგარიში გაეგებოდეს. კოოპერაციის მუშათა შემადგენლობა შესუსტდა. ერთი სიტყვით იძულებული ვართ მწუხარებით აღვნიშნოთ ძველი შეცდომა: ჩვენი კოოპერაცია დიდ ზიანს განიცდის თავის ცალმხრივობის წყალობით.

თუ მშვიდობიან დროში ქალები რაიმე მიზეზის გამო განზედ უდგნენ კოოპერატიულ მოძრაობას, ეხლა, ამ საშინელ განსაცდელის დროს, ხომ გვაქვს საბაბი, რომ ისინი არ დაიშურებენ თავისი ენერგიას და შრომის უნარს გამოიჩენენ ამ ფრიად სასარგებლო დაწესებულებათა მუშაობაში, განსაკუთრებით ამ ჟამათ, ქალები დაინტერესებულნი უნდა იყვნენ, რომ მიიღონ კოოპერაციის სასარგებლო მუშაობაში მონაწილეობა. აუცილებელ საჭირო საგნების გაძვირებამ და კრედიტის საჭიროებამ მაინც უნდა გაუღვიძოსთ იმათ ამ დაწესებულებაში მუშაობის სურვილი. მომხმარებელთა დუქნები, ხომ საუკეთესო საშვალება სიძვირის წინაალმდეგ საბრძოლველათ. ერთი სიტყვით, რა სარგებლობასაც უნდა იძლეოდეს კოოპერაცია, ქალმა მაინც უნდა შეისწავლოს ის და ისარგებლოს იმ ზომით, რა ზომებითაც მამაკაცები დიდი ხანია სარგებლობენ იმით.

მამაკაცების ვალია ყოველ მიზეზის გარეშე მიიზიდონ ამ საზოგადო საქმისკენ ქალები, გააღვიძონ მათში საზოგადო საქმისადმი ლტოლვილების სურვილი და საზოგადოებრივი გრძნობანი. სიმართლე ვსთქვათ, რომ ამ საქმეს სულ ცოტა ყურადღება აქვს დღემდე ჩვენ მიერ მიქცეული.

შალვა ჩაჩიბაია.

პროსტიტუტკის ხვედრი.

(სურათი).

,,მოწყალება მოიღეთ! ღვთის გულისათვის მოხედეთ საწყალს უსახლკაროს!'' შეევედრა ძონძებში მოსილი ქალი ახალგაზრდა ქალს, რომელიც მხიარულად სახლში მიეშურებოდა. ქალმა ყურადღება არ მიაქცია და მარდათ ავიდა კიბეზე. ,,შემიბრალეთ ბატონო! ერთ დროს მეც თქვენისთანა ბედნიერი ახალგაზრდა ვიყავი, მაგრამ დახეთ ჩემს ბედს, ეხლა სიცივისაგან ქუჩაში ვკედები, შემბრალე კი არავინ მყავს! ქალი შეჩერდა, დაინახა სიცივისაგან გალურჯებული, ფერ მიხდილი მოხუცი ქალი. სიბრალულის გრძნობამ იფეთქა მასში და მათხოვარი შინ შეიყვანა. ,,რამ აგაცულათ, რომ მათხოვრობა დაგეწყოთ?'' შეეკითხა ქალი მათხოვარს, რომელმაც მეტათ დააინტერესა იგი. ,,ადამიანებმა, ჩემო კარგო, ადამიანებმა! არ გეგონოს, რომ მე ასე გაჩენილიყავი. ერთ დროს მეც შენსავით ვყვაოდი, მეც შენსავით კეკლუცი, უმანკო ვიყავი, მხოლოდ ეს ყოველივე წამართვეს ადამიანებმა, ბოლოს კი მისროლეს და ქუჩაში გადამაგდეს''. მიუგო მწარე ღიმილით მათხოვარმა და განაგრძო თვისი საუბარი. ,,მე დავიბადე ქალაქში ერთ ღარიბ ოჯახში, 17 წლისა ვიყავი, როცა მამა მომიკვდა, დავრჩით მე და დედა ღვთის ანაბარათ. საბრალო დედამ ვერ აიტანა მამის სიკვდილი, თვითონაც ლოგინათ ჩაწვა, მეც საკუთარი ძალღონით უნდა მერჩინა დედა და საკუთარი თავი. რა გზით, როგორ არ ვიცოდი. გზის მაჩვენებელი არ ვინ მყავდა; ბოლოს გადავწყვიტე მოსამსახურეთ თავსდგომოდი ვინმეს, მაგრამ დახეთ ჩემს უილაჯობას, ერთი კვირა დავხეტიალობდი და მოსამსახურე გოგოთაც არვინ ამიყვანა! ბოლოს წავაწყდი თავს ვიღაც მოხუც ქალს, რომელმაც გასაყიდი საქონელივით გამშინჯა და დაკმაყოფილებული ჩემი გარეგნობით მითხრა: ,,დარჩი ჩემთან, მე სასტუმროს უფროსი ვარ, სწორედ შენისთანა ლამაზი გოგონა მსჭირდება, ფულს კარგის მოგცემ, გასმევ, გაჭმევ, საქმე კი მსუბუქი გექნება, მეტი რაღა გინდა?'' მითხრა ალერსიანათ. წარმომიდგა თვალწინ ჩემი მომაკვდავი მშიერი დედა, სიხარულის ცრემლები გადმომსცვივდა და მოხუცებულს, რომელიც ჩემი მფარველი ანგელოზი მეგონა, მადლობის ნიშნად კისერზე მოვეხვიე...... ამ დღიდან დავრჩი ამ ქალთან, ამ დღიდან გავხდი გასასყიდ ნივთად, და თანაც ზნე დაცემული ვაჭრათ, დავკარგე უმანკოება, სიფაქიზე და სინიდისი. ეს იყო შედეგი ჩემი სამსახურისა. სამსახური ჩემი კი ის იყო, რომ ამ ქალთან მოსული სტუმრები გამერთო, მასპინძლობა გამეწია. შემდეგ კი როცა ქეიფს მორჩებოდენ. კუჭს გაიძღებდენ, ჩემი სხეულით უნდა დამსტკბარიყვნენ! დიახ, ყოველნაირათ სარგებლობდენ ჩემით... ღმერთო! რა საშინელებაა! ეს ყოველივე უმანკო ქალისათვის... მეც ასე ვიყავ პირველათ, როცა ამ ქალმა თვის კლანჭებში ჩამითრია არ ვიცოდი რა მექნა: ან შიმშილით უნდა დავხოცილიყავით მე და დედა, ან და ეს საზიზღარი საქმე ჩამედინა... ჩემი ტანის ვაჭრობით უნდა მეხსნა მე დედის სიცოცხლე. მეც ეს ვარჩიე, ვინაიდან სიკვდილი ყველაფერზე მწარე ყოფილა ამ სოფლად. თუმცა პირველ ხანებში ვიტანჯებოდი, როგორც ხორციელათ აგრეთვე სულიერადაც, სიკვდილი მერჩია ასეთ ცხოვრებას, მაგრამ დედა მებრალებოდა, ბოლოს მეც შევეჩვიე ჩემს ბედს, მხოლოდ მასზე ვფიქრობდი ყველას ყურადღება დამემსახურებია. მე მოქნილი ქალი შევიქენი, ვინც ჩემთან კავშირს დაიჭერდა, ყველას ვსთხოვდი ფულს, ისინიც მასაჩუქრებდენ, ამ რიგათ უმანკოებასთან ერთად სინდისიც დავკარგე. ერთხელ მოვიდა ჩემთან ერთი მოხუცი მამაკაცი, რომელმაც საიდუმლოთ მითხრა: ,,ძალიან მებრალები, რომ შენისთანა ლამაზი ქალი ასეთ ხალხში ტრიალებს, თუ გსურს სხვაგან წაგიყვან, სადაც უფრო კარგი საზოგადოებაა და შენც მეტ ფულს აიღებ''-ო. მეც დავსთანხმდი, მანაც იმ ღამესვე გამაპარა. მიმიყვანა ერთ დიდ შენობაში, უფროს ჩამაბარა, რომელმაც რამოდენიმე გროში აჩუქა მას. პირველად მეგონა ჩემი ცხოვრება თითქო შეიცვალა და გულში ვლოცავდი იმ ჩემს ,,მხსნელ ადამიანს''. ჩამაცვეს ძვირფასად, მომცეს სუფთათ მოწყობილი ოთახი, მაგრამ სხვა ცვლილება არაფერი მომხდარა. აქაც ისე უნდა გამეყიდა ჩემი სხეული, როგორც იმ პირველ სასტუმროში. ,,კარგი საზოგადოება'' გარს მეხვია და სტკბებოდა ჩემი ახალგაზრდა ლამაზი სხეულით. ,,კარგი საზოგადოება'' ვამბობ, დიახ კარგი გარეგანი ჩაცმულობით ,,განათლებით'' კარგი საპატიო ადგილებით, რომელიც ალბათ ქალაქში ეჭირათ; შიგნით კი ისეთივე გარყვნილები, ზნე დაცემულები შეუბრალებლები, როგორიც იყვნენ იმ პირველ ,,სასტუმროში''... ასე გადიოდა წლები. ჩემში თანდათან ილვიძებდა მიძინებული სინიდისი, თუმცა ხორციელათ დაყუპული ვიყავ, მაგრამ სული კიდევ სცოცხლობდა ჩემში. მე ვიღრჩობოდი ჩემს წრეში, გამოსავალს ვეძებდი, მაგრამ სად წავსულიყავ, საზიზღარ პროსტიტუტკას ვინ მიმიღებდა? მე ვიტანჯებოდი... ამ დროს საშინელი მძიმე ავათმყოფი შევიქენი. მე გამწერეს საავათმყოფოში და როგორც მე აგრეთვე ბევრი ჩემი ამხანაგებიც. იქ სიკვდილს მოველოდი და მიხაროდა. ვოცნებობდი, რომ ის გამომიხსნიდა ჩემს საშინელ მდგომარეობიდან, მაგრამ დახეთ ჩემს ბედს მე არ მოვკვდი ისევ იქ წამიყვანეს. იქ კი ჩემდა საბედნიეროთ ჩემი ცხოვრება შეიცვალა. ხანგრძლივმა ავათმყოფობამ და გარყვნილმა ცხოვრებამ ჩემზე იმოქმედა, მე დავუძლურდი, უდროვოთ დავსჭკნი. ის სილამაზე, რომელიც იზიდავდა მამაკაცებს, ჩაქრა ჩემში, მე ეხლა ყურადღებას არავინ მაქცევდა, მეც ეს მინდოდა, მაგრამ დახეთ მამაკაცთა სამართალს, როცა წამართვეს, სინიდისი, უმანკოება, სილამაზე, ახალგაზრდობა და თვით ჯანმრთელობაც, როცა მათთვის საჭირო აღარ ვიყავ, სწორედ მაშინ მკრეს ხელი და მითხრეს: ,,წადი სადაც გინდა, შენ მაგივრათ სხვა უნდა მოვიყვანოთ''-ო. მეც უსიტყვოთ მივატოვე იქაურობა, სადაც მომტაცეს ადამიანობა და ქუჩაში ძაღლივით გამაგდეს. სად წავსულიყავ? განა ქუჩის მეტი ბინა მაქვს!? მეც დავხეტიალობ და ხელგაწვდილი მოწყალებას ვთხოულობ, მაგრამ ყურადღებას არვინ მაქცევს.. ვინც კი მიცნობს: ,,საზიზღარი პროსტიტუტკა'' მომაყრის სიტყვებს და ზიზღით ამივლის გვერდს. რისთვის, რა დამიშავებია?! რომ ზიზღი და ავათმყოფობა მარგუნეს. აი ჩემისთანების ხვედრი. ვინ არის აქ დამნაშავე? მე თუ ის ხალხი, ის ადამიანები, რომელიც ასეთ პირობებს მქნის უზნეო ცხოვრებისათვის. წყეულიც იყოს ის ერი, ის საზოგადოება, რომლებიც ჩემისთანა ადამიანებს მქნიან, რომლებიც გვთელავენ გვამცირებენ, გვასნეულებენ და შემდეგ ქუჩაში ზიზღითა და მოძულებით გადაგვისრიან... და სადაც შებრალების ნაცვლად დამცინავი თვალით შემოგვყურებენ''.

ოლ. ბუაჩიძე.

ვაჟი (ერთხანს ჩაფიქრდება და შემდეგ თავისთვის იმეორებს) ქალი—აღმზრდელი, ქალი—მშობელი, კაცობრიობის მაცოცხლებელი! (ქალისაკენ ხელს იშვერს) მაგრამ იმავ დროს ქალი სატანა და ჯოჯოხეთის მაშენებელი. (აჩრდილისაკენ) ჰოი, უფალო, შენ გავიწყდება ვისაც ქვეყანა გაუჩენია პირველ ყოვლისა დედამიწაზე მას მამაკაცი მოუვლენია. და მამაკაცის გასართობლათ მისივე გვერდით უშვია ევა, ვინც დაარღვია კანონი ღვთისა დაიმსახურა კრულვა და წყევა!

ქალი. (ქალი ირონიული ღიმილით თავს უქნევს მოწმობის ნიშნათ).

აჩრდილი. აი უზნეო ფარისეველთა გამოგინილი ურცხვი ზღაპარი, რომელთ სიფლიდემ მეც დამირღვია მოთმინებისა მყუდრო საზღვარი!

ვაჟი. როგორ ზღაპარი? ჩვენ ეს გვაუწყა თვით ეკლესიამ, სად ქადაგობენ შენს სიტყვას, მცნებას.

აჩრდილი (განრისხებული) ჩემი სახელით ის წაიქცევა, ვინაც ამ ჭორის ღაღადსა ბედავს. თვით უმრუშესი ქალი არ იყო, რომ გულს აიგო წმინდა ტაძარი? განწმინდა სული ავხორცობისგან და დამიმშვენა წამების ჯვარი! თქვენ თვით უმანკო ქალთა სულით ბღალავთ. შეყურებთ მრუში თვალით, სურვილით, და ვერც მისწვდებით თავისუფლებას მაგ ავხორცული ბილწი წყურვილით. (ქრება. ქალი ამ დროს მოწყენილი ქვებზე ჩამოჯდება).

ვაჟი. (მიხედ მოიხედავს, და რომ აჩრდილს ვერ დაინახავს შიშით შეკრთება. შემდეგ ერთხანს ჩაფიქრდება და მერმეთ თითქო რაღაც აღმოიცნოო, ქალისაკენ გაიწევს) მართალი ხარ შენ! გთხოვ მაპატიო, რაც მოგაყენე ტანჯვა და წყენა. მომეცი ხელი. გავიზიაროთ დღეიდან ერთად ჭირი და ლხენა! ჰა, შემიხსნია შენთვის ბორკილი. ვაცხადებ ქალო, აღარ ხარ მონა!

ქალი (გულცივად) მე სამოწყალოს შენგან არ ვითხოვ, მე თვით ავიყრი მონის ბორკილებს. და როს გახდები შენ კაცად კაცი, მაშინ ვენდობი შენსა სურვილებს!.. ჩუ! ჩაგრულ დების მოისმის კვნესა! ჩვენს გულში ტანჯვა ჯერ არ ჩამქრალა! (ვაჟი გაკვირვებული შეყურებს).

იდუმალი ხმა. ერის დედებო, წინ გაბედულად! ყველა მახვილს ძლევს ზნეობის ძალა! (ქალი ამ ხმას ყურს უგდებს, ბოლოს თმას შეიკრავს და წასასვლელად მხნეთ და გაბედულად ადგება. ვაჟი ნაღვლიანათ თავს ჩაღუნავს).

(ფარდა ნელა ნელა ეშვება).